

ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ...ΠΑΛΙΑΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

ΤΡΕΙΣ... ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΥΡΙ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Τα παιδιά σχηματίζουν ένα κύκλο, καθισμένα γύρω από τη μάνα, που είναι ένα από τα μεγαλύτερα παιδιά. Εκείνη βγάζει τη ζώνη της ή ένα λουρί ή σχοινί και πρώτα σχηματίζει μ' αυτό διάφορα σχήματα, π.χ. ένα αχλάδι, ένα μήλο, ένα **καλάθι** κτλ. Τα άλλα πρέπει να μαντέψουν τι παριστάνει. Όποιο το βρει, του δίνει η μάνα το λουρί και τότε εκείνο έχει το δικαίωμα να σηκωθεί και να κυνηγήσει τ' άλλα παιδιά. Η μάνα μένει στη θέση της και κάθε τόσο φωνάζει: «Τρεις και το λουρί της μάνας!»». Εκείνος που κρατεί το λουρί, συνεχίζει το κυνήγι του κι αν κτυπήσει κανένα παιδί, τότε εκείνο βγαίνει απ' το **παιχνίδι**. Αν όμως η μάνα φωνάζει: «Τρεις και το λουρί της μάνας!»», τότε αυτός που κυνηγάει, πρέπει αμέσως να γυρίσει πίσω και να παραδώσει το λουρί στη μάνα, αλλιώς τα άλλα παιδιά έχουν το δικαίωμα να τον πάρουν στο κυνήγι και να του πάρουν το λουρί και να αρχίσουν μ' αυτό να τον χτυπούν.

ΠΕΡΝΑ, ΠΕΡΝΑ Η ΜΕΛΙΣΣΑ

Κοριτσάκια 6-10 ετών

Πανελλήνιο

Τα παιδιά, από 6 και πάνω, διαλέγουν από τα πιο μεγάλα, δυο μάνες και η κάθε μια παίρνει με **λάχνισμα** τον ήλιο ή το φεγγάρι. Οι 2 μάνες σχηματίζουν με τα χέρια τους μια καμάρα και στέκονται όρθιες στη μέση. Τα υπόλοιπα παιδιά σχηματίζουν μια γραμμή, το ένα πίσω απ' το άλλο, κρατημένα απ' τη μέση ή απ' τη ζώνη τους. Όπως έχουν σχηματίσει τη σειρά προχωρούν προς την καμάρα τραγουδώντας:

Περνά, περνά η μέλισσα

Με τα μελισσόπουλα

Και με τα παιδόπουλα!

Όταν φτάσουν μπρος την καμάρα οι 2 μάνες τα ρωτούν:

- Από πού ερχόσαστε;
- Από την **Κόρινθο** (π.χ.)
- Και τι έχετε φορτωμένα;
- Σύκα και σταφύλια (π.χ.)
- Περάστε μέσα.

Σηκώνουν λοιπόν τα χέρια τους και τα παιδιά περνούν κάτω από την καμάρα, βουίζοντας σαν τις μέλισσες. Την ώρα που είναι να περάσει το τελευταίο, οι 2 μανάδες κατεβάζουν τα χέρια τους και το κρατούν κι ύστερα το ρωτούν σιγά, ώστε να μην ακούσουν τα άλλα:

-Τι θέλεις, τον ήλιο ή το φεγγάρι;

Το παιδί θα πει τον ήλιο ή το φεγγάρι και τότε θα πάει πίσω απ' αυτή που πήρε τούτο το όνομα και θα πιαστεί απ' τη μέση της. Το παιχνίδι συνεχίζεται κατά τον ίδιο τρόπο, μόνο που κάθε φορά, τα παιδιά λένε ότι έρχονται από άλλο μέρος και φέρνουν διαφορετικά πράγματα, μέχρις ότου μοιραστούν όλες. Την τελευταία τη ρωτούν πια φανερά, αν θέλει τον ήλιο ή το φεγγάρι κι όταν διαλέξει, πιάνεται, πίσω απ' όλα τα άλλα παιδιά. Τότε η μια μάνα βγάζει τη ζώνη της και την απλώνει στην άλλη και η κάθε μια τους κρατάει από μίαν άκρη και με τα παιδιά από πίσω της την τραβάει προς το μέρος της. Όποια πάρει την άλλη, νικάει.

ΔΕΝ ΠΕΡΝΑΣ ΚΥΡΑ ΜΑΡΙΑ

Κοριτσάκια 4-10 ετών

Πανελλήνιο

Κυκλικό

«Χελιχελώνη»

Αρχαίο

Πιάνονται απ' το χέρι και σχηματίζουν κύκλο, ενώ ένα κορίτσι απ' τα μεγαλύτερα, η κυρα-Μαρία, στέκεται στη μέση. Αρχίζουν να γυρίζουν γύρω γύρω και τραγουδούν, ενώ η κυρα-Μαρία προσπαθεί να περάσει ανάμεσά τους.

Που θα πας κυρα-Μαρία, δεν περνάς δεν περνάς,

Που θα πας κυρα-Μαρία, δεν περνάς, περνάς!

-Θε να πάω εις τους κήπους δεν περνώ, δεν περνώ.

Θε να πάω εις τους κήπους δεν περνώ, περνώ!

-Τι θα κάνεις εις τους κήπους δεν περνάς, δεν περνάς

Τι θα κάνεις εις τους κήπους δεν περνάς, περνάς!

-Θα μαζέψω 2 βιολέτες δεν περνώ, δεν περνώ

Θα μαζέψω 2 βιολέτες δεν περνώ, περνώ!

-Τι θα κάνεις τις βιολέτες δεν περνάς, δεν περνάς

Τι θα κάνεις τις βιολέτες δεν περνάς, περνάς!

-Θα τις δώσω της καλής μου δεν περνώ, δεν περνώ

Θα τις δώσω της καλής μου δεν περνώ, περνώ!

-Και ποια είναι η καλή σου δεν περνάς, δεν περνάς

Και ποια είναι η καλή σου δεν περνάς, περνάς!

-Η καλή μου είν' (η Ελένη π.χ.) δεν περνώ, δεν περνώ

Η καλή μου είν' (η Ελένη π.χ.) δεν περνώ, περνώ!

Μόλις ακούσει τ' όνομά του το κορίτσι που ανέφερε η κυρα-Μαρία, φεύγει απ' τον κύκλο και μπαίνει στη μέση και τότε είτε γίνεται αυτό κυρα-Μαρία και το παιχνίδι συνεχίζεται έτσι είτε στέκεται στο πλάι της κυρα-Μαρίας, που συνεχίζει ν' αναφέρει σε κάθε επανάληψη του τραγουδιού κι από μια φιλενάδα της, ώσπου δε μένουν πια αρκετά κορίτσια, για να σχηματίσουν κύκλο κι έτσι το παιχνίδι τελειώνει.

ΛΥΚΕ, ΛΥΚΕ ΕΙΣΑΙ ΕΔΩ;

Αγοράκια-κοριτσάκια 4-10 ετών

Πανελλήνιο

Παραλλαγή Κιλκίς

Ένα από τα μεγαλύτερα παιδιά κάνει τον λύκο, που πάει και κρύβεται πίσω από ένα θάμνο ή ένα δέντρο. Τα άλλα παιδιά, με επικεφαλής ένα απ' τα μεγαλύτερα, που θα είναι η «μάννα», πιάνονται στη σειρά, το ένα πίσω απ' το άλλα και πλησιάζουν το κρησφύγετο του λύκου, απαγγέλλοντας ρυθμικά:

«Πήγε ο λύκος στο βουνό,
μες στο δάσος το πυκνό.

Τριγυρνά και τραγουδά:

Λύκε, λύκε είσαι δω;»

Ο λύκος απαντάει: -Εδώ είμαι!

Τα παιδιά ρωτούν: -Και τι κάνεις;

Ο λύκος: -Βάζω το πουκάμισό μου! Ή

Τώρα σηκώνομαι απ' το κρεβάτι μου!

Τα παιδιά απομακρύνονται, κάνουν ένα νέο γύρο, πάντα πιασμένα το ένα πίσω απ' το άλλο και σταματούν πάλι έξω απ' το κρησφύγετο του λύκου, λέγοντας το ίδιο τραγουδάκι. Ο λύκος εξακολουθεί να ντύνεται και τους απαντάει πάντα: «Βάζω το παντελόνι μου» ή «φοράω τα παπούτσια μου» ή δίνει άλλες αστείες απαντήσεις, όπως: «Ξυρίζω τα μουστάκια μου», ανάλογα με την ηλικία του και με την ετοιμότητά του. Στο τέλος λέει: «Βάζω το καπέλο μου» ή «παίρνω το μπαστούνι μου και σας κυνηγώ» και τότε τα παιδιά σκορπίζονται φωνάζοντας:

«Λύκε, λύκε φτάσε με,
σαν μπορείς και πιάσε με!»

Ο λύκος τρέχει από πίσω τους και τα κυνηγάει. Όποιο παιδί φτάσει, βγαίνει από το παιχνίδι. Αυτό γίνεται ώσπου να τα πιάσει όλα ή ώσπου να κουραστούν τα παιδιά.

ΕΝΑ ΛΕΠΤΟ ΚΡΕΜΜΥΔΙ

Κοριτσάκια 6-10 ετών

Πανελλήνιο

Χωρίζονται σε 2 ισάριθμες ομάδες και πιάνονται απ' τα χέρια στέκοντας η μια αντικριστά απ' την άλλη, σε μια απόσταση ως 10 βήματα. Ύστερα η πρώτη ομάδα (Α) αρχίζει να προχωρεί προς τη δεύτερη (Β), τραγουδώντας:

Α- Ένα λεπτό κρεμμύδι γκέο βαγκέο,
Ένα λεπτό κρεμμύδι φράνσε βαγκέο!

(Τώρα η Α γυρίζει πίσω)

Β- Τι να το κάνω το λεπτό γκέο βαγκέο
Τι να το κάνω το λεπτό, φράνσε βαγκέο

(Προχωρεί η Β και γυρίζει πίσω)

Α- Μ' αυτό το ένα το λεπτό **παντρεύουμε** τη Νίτσα
(ένα από τα κορίτσια της Β)

Β- Και ποιόν θα της εδώσετε γκέο βαγκέο
Και ποιόν θα της εδώσετε φράνσε βαγκέο

Α- Της δίνουμε έναν κυνηγό γκέο βαγκέο
Της δίνουμε έναν κυνηγό φράνσε βαγκέο

Β- Αυτόνε δεν τον θέλουμε γκέο βαγκέο
Αυτόνε δεν τον θέλουμε φράνσε βαγκέο

Α- Της δίνουμε έναν... (προτείνουν διάφορους γαμπρούς)

Β- Αυτόνε δεν τον θέλουμε γκέο βαγκέο
Αυτόνε δεν τον θέλουμε φράνσε βαγκέο

Α- Της δίνουμε το βασιλιά γκέο βαγκέο
Της δίνουμε το βασιλιά φράνσε βαγκέο

Β- Αυτόνε τον εθέλουμε γκέο βαγκέο
Αυτόνε τον εθέλουμε φράνσε βαγκέο.

Τοιμάστε τα **προικιά** της και τα χαλκώματά της
Και τα μαχαιροπήρουνα, τ' ασημοκούτάλιά της.

Με τον τελευταίο στίχο το κοριτσάκι, που ονομάζεται Νίτσα, πηγαίνει αντίκρυ, οπότε η σειρά Α πηγαίνει προς τη Β τραγουδώντας:

Α- Σας πήραμε, σας πήραμε μια όμορφη κοπέλα

Β- Μας πήρατε, μας πήρατε μια παλιοκασιβέλα

Α- Σας πήραμε, σας πήραμε φλουρί κωσταντινάτο

Β- Μας πήρατε, μας πήρατε **βαρέλι** δίχως πάτο!

Στο διάστημα και του πρώτου και του δεύτερου διαλόγου, οι 2 ομάδες προχωρούν η μια προς την άλλη, τραγουδώντας, περί τα 3 βήματα κι ύστερα στον δεύτερο στίχο κάνουν 3 βήματα πίσω, κάθε μια με τη σειρά της.

Το **παιχνίδι** τελειώνει είτε με το να πάνε τόσα παιδιά της Α στη Β, ώστε σχεδόν να διαλυθεί η σειρά είτε μετά το πρώτο ή το δεύτερο παιδί, ν' αλλάξουν σειρά η Α με τη Β.

Η ΚΥΡΑ ΠΙΝΑΚΩΤΗ

Κοριτσάκια-αγοράκια 4-8 ετών
Πανελλήνιο

Ένα κοριτσάκι, το πιο μεγάλο, καθίζει σ' ένα σκαμνάκι ή σε μια καρέκλα και στα γόνατά του καθίζει ένα άλλο και πάνω σ' αυτό ένα τρίτο ως το μικρότερο. Ένα άλλο κορίτσι πάει κοντά στην κυρα-πινακωτή, πλησιάζει το αυτί της και της φωνάζει:

- Έ, κυρα-πινακωτή!

Εκείνη κάνει την κουφή και της λέει:

- Απ' το άλλο μου το αυτί!

Το κορίτσι πάει απ' την άλλη μεριά και της ξαναλέγει:

- Έ, κυρα-πινακωτή!

- Από το άλλο μου αυτί, λέει πάλι εκείνη.

Το κορίτσι πάει για τρίτη φορά απ' το άλλο αυτί και λέει:

- Έ, κυρα-πινακωτή!

- Ορίστε! Λέει η κυρα-πινακωτή.

- Μου είπε ο βασιλιάς να μου δώσεις ένα αρνί.

- Διάλεξε και πάρε!

Το κορίτσι τότε αρχίζει και μυρίζει τα παιδιά ένα ένα και λέει:

- Πφ, ρέγκες! Πφ, σαρδέλες! Πφ, σκόρδα!

Στο τελευταίο λέει:

- Μμμ! Μόσκος και κανέλα και του βασιλιά κοπέλα!

Το παίρνει και φεύγει, μα σε λίγα λεπτά ξανάρχεται και το παιχνίδι συνεχίζεται κατά τον ίδιο τρόπο ως το τελευταίο. Στο τελευταίο, όταν το κορίτσι λέει της Πινακωτής: «Μου είπε ο βασιλιάς, να του πάω ένα αρνί!», η Πινακωτή σφίγγει το παιδί επάνω της και λέει:

- Ένα το 'χω δεν το δίνω, μα τον Άγιο Κωνσταντίνο!

Το κορίτσι τότε φεύγει, μα σε λίγο η Πινακωτή αποκοιμείται κι εκείνη έρχεται και της το παίρνει. Ξυπνάει η Πινακωτή και ψάχνει να το βρει. Πάει στην απεσταλμένη του βασιλιά, που έχει τα παιδιά μαζεμένα γύρω της και τη ρωτάει:

- Μην είδες το αρνί μου, μην είδες το αρνάκι μου;

- Μύρισε τα δικά μου κι αν το βρεις παρ' το, λέει εκείνη.

Η μάνα τα μυρίζει ένα-ένα και σε καθένα λέει:

- Πφ! Ρέγκες. Πφ! Σαρδέλες. Πφ! Σκόρδα.

Η άλλη τότε τη ρωτάει:

- Για μύρισε κι εκείνο, που στέκει από πίσω μου!

Η μάνα μυρίζει το τελευταίο παιδί και λέει:

- Αχ! Μόσκος και κανέλα και του βασιλιά κοπέλα! Τούτο είναι το αρνάκι μου!

Το παίρνει και φεύγει. Στο δρόμο το ρωτάει:

- Τι σε τάζαν αρνάκι μου;

- Ψωμί και ξύδι! Λέει εκείνο.

Τότε τα άλλα παιδιά φωνάζουν:

- Έτρωγε ψωμί και ξύδι και της γάτας το κοψίδι!

Η Πινακωτή θυμώνει κι αρχίζει να τα κυνηγάει, πηδώντας με το ένα πόδι.

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΑΚΙ

Κοριτσάκια 6-10 ετών
Πανελλήνιο

Λέγεται και «ΚΡΙΝΑΚΙ». Όλα τα κοριτσάκια κάθονται στη σειρά, εκτός από τη μάνα, που στέκει ορθή, απέναντί τους. Καθώς κάθονται, κρατούν τα χέρια τους ενωμένα, με τις παλάμες τεντωμένες, επάνω στα γόνατά τους. Η μάνα, που στέκει αντίκρυ τους, έχει κι αυτή τα χέρια της ενωμένα κατά τον ίδιο τρόπο, αλλά μέσα στη χούφτα της έχει κρυμμένο ένα δαχτυλίδι ή ένα χαλικάκι ή οποιοδήποτε άλλο μικρό αντικείμενο. Η μάνα στέκει μπροστά από κάθε κορίτσι και βάζει τα ενωμένα χέρια της ανάμεσα στα δικά του, που μόλις τα ανοίγει κάνοντας πως τάχα αφήνει να πέσει στα χέρια του το δαχτυλίδι. Τελικά, το αφήνει να πέσει στα χέρια κάποιας, συνεχίζει όμως ως την τελευταία. Όταν περάσει απ' όλες, ρωτάει όλα τα κορίτσια, ανάκατα, σε ποια άφησε το δαχτυλίδι. Όποια το ανακαλύψει, γίνεται μάνα, αλλιώς το [παιχνίδι](#) ξαναρχίζει με την ίδια μάνα.

ΓΥΡΩ-ΓΥΡΩ ΟΛΟΙ

Κοριτσάκια-αγοράκια 4-8 ετών
Πανελλήνιο

Τα παιδάκια σχηματίζουν έναν κύκλο και βάζουν το πιο μικρό στη μέση. Ύστερα πιάνονται από τα χέρια και γυρίζουν τραγουδώντας:

Γύρω-γύρω όλοι
Στη μέση ο Μανόλης,
Χέρια, πόδια στη γραμμή
Όλοι κάθονται στη γη!
-Κάθισε, Μανολάκη!

Με το: «όλοι κάθονται στη γη!», όλα τα παιδάκια κάθονται χάρω και τεντώνουν τα πόδια τους προς το κέντρο. Το ίδιο πρέπει να κάνει και ο «Μανόλης».

ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΑΚΙ

Αγοράκια-κοριτσάκια 5-10 ετών

Αθήνα

Κυκλικό κνηνητό

Λέγεται & «ΑΛΑΤΙ ΧΟΝΤΡΟ». Τα παιδάκια σχηματίζουν κύκλο και κάθονται στα γόνατα με το πρόσωπο γυρισμένο προς το εσωτερικό του κύκλου. Ένα παιδί, που βγαίνει με λάχνισμα, κρατάει ένα μαντιλάκι στο χέρι του και κάνει απ' έξω το γύρο του κύκλου, τραγουδώντας:

«Αλάτι χοντρό, αλάτι ψηλό,
έχασα τη μάνα μου
και πάω να τη βρω!
Παπούτσια δε μου πήρε
να πάω στο χορό,
κι αν δε μου τα πάρει,
ο κούκος να την πάρει!»

Καθώς κάνει το γύρο, τραγουδώντας, ρίχνει το μαντιλάκι πίσω από ένα παιδί. Μόλις πάψει το τραγούδι, τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να γυρίσουν πίσω και να δουν, σε ποιο έχει ρίξει το μαντίλι. Εκείνο που το βλέπει ριγμένο πίσω απ' την πλάτη του, πρέπει αμέσως να σηκωθεί και να κνηγήσει εκείνη που του το 'ριξε, ενώ αυτή τρέχει να πιάσει τη θέση του. Αν το πετύχει, τότε τα φυλάει η δεύτερη.

ΤΑ ΜΗΛΑΡΟΝΙΑ

Αγόρια-κορίτσια 10-14 ετών

Αθήνα

Παίζεται από 8-12 παιδιά, που χωρίζονται στα 2 τέρματα και στα υπόλοιπα. Χαράζονται 2 γραμμές, σε απόσταση 10 περίπου βημάτων η μια απ' την άλλη. Οι 2 αυτές γραμμές λέγονται τέρματα και πίσω απ' αυτές στέκονται οι 2 παίκτες. Αριστερά απ' τις γραμμές αυτές, χαράσσεται μία άλλη, που από πίσω της πηγαίνουν και στέκονται όλοι όσοι κτυπηθούν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Ανάμεσα στις 2 γραμμές στέκονται τα υπόλοιπα παιδιά, που πρέπει όλη την ώρα να τρέχουν απ' τη μια άκρη στην άλλη, για να μη χτυπηθούν. Με κλήρο ορίζουν ποιος απ' τα 2 τέρματα θα ρίξει πρώτος τη μπάλα, για να κτυπήσει ένα από τα παιδιά που βρίσκονται στο κέντρο.

Αν κτυπήσει κάποιος, τότε εκείνο βγαίνει και στέκεται πίσω από την αριστερή γραμμή. Με τη σειρά του ρίχνει το τόπι ο άλλος και συμβαίνει το ίδιο. Οι μεσιανοί δεν έχουν τόπι και ο μόνος τρόπος να αμυνθούν είναι να τρέχουν πάνω-κάτω. Στο τέλος θα μείνει μονάχα ένα παιδί αχτύπητο και τότε παίζονται τα μηλαρόνια, δηλ. θα χτυπηθούν 12 μπαλιές, από 6 κάθε τέρμα.

Πρώτα ρίχνει ο ένας, λέγοντας: «Ένα μηλαρόνι!», μετά ο άλλος, φωνάζοντας: «Δύο μηλαρόνια!» κι έτσι συνέχεια, ώσπου να ρίξουν και τα 12 μηλαρόνια. Εντωμεταξύ το παιδί που είναι στη μέση, τρέχει και κάνει κάθε είδους τσαλίμια, ώστε να γλιτώσει με κάθε τρόπο. Αν χτυπηθεί τότε χάνει, και το παιχνίδι ξαναρχίζει, αλλά με καινούργια τέρματα, αν όμως καταφέρει να μη κτυπηθεί, τότε έχει το δικαίωμα να καλέσει πάλι μέσα όλους τους παίκτες και το παιχνίδι ξαναρχίζει με τα ίδια τέρματα.

ΤΑ ΣΚΑΜΝΑΚΙΑ

Η ΒΑΡΕΛΑΚΙΑ

Το παιχνίδι παίζεται από 5-8 παιδιά, που σχηματίζουν μια ομάδα. Τα παιδιά στέκονται στην σειρά και ο πρώτος πηγαίνει σε μια απόσταση 2 μέτρων και σκύβει, ακουμπώντας τα χέρια του στα γόνατά του. Ο δεύτερος παίρνει φόρα και ακουμπώντας τα χέρια του στη ράχη του πρώτου πηδάει από πάνω του κι ύστερα στέκει, όπως και ο πρώτος σε μια απόσταση επίσης 2 μέτρων. Ακολουθεί ο τρίτος, που αφού πηδήσει και ακουμπήσει επάνω στον πρώτο, ύστερα πατάει στο ενδιάμεσο διάστημα, παίρνει φόρα και πηδάει επάνω στον δεύτερο κι αφού πατήσει και κάνει 2 βήματα, σκύβει κι αυτός με τη σειρά του. Το παιχνίδι συνεχίζεται ώσπου να πηδήσει κι ο τελευταίος. Οπότε ξαναπηδάει πάλι ο πρώτος αν θέλει.

Στην παραλλαγή της Θράκης, τα παιδιά δε στέκονται με τα χέρια τους ακουμπισμένα στα γόνατά τους, μα πατώντας τα χάρμω στη γη. Το πηδήμα έτσι είναι πιο εύκολο. Απεναντίας, στην παραλλαγή των Κοτυώρων του Πόντου, ανάμεσα στον πρώτο και στον δεύτερο αφήνουν μικρότερη απόσταση, ως ένα με ενάμιση μέτρο. Έτσι εκείνος που πηδάει, δεν μπορεί να πάρει φόρα και το πηδήμα γίνεται πιο δύσκολο.

Η ΜΙΚΡΗ ΕΛΕΝΗ

Κοριτσάκια 4-8 ετών

Λέσβος

Τα κοριτσάκια σχηματίζουν έναν κύκλο, που κοιτάζει προς τα μέσα. Στο κέντρο κάθεται ένα κοριτσάκι, που κάνει τάχα ότι κλαίει. Τα άλλα γυρίζουν γύρω-γύρω και τραγουδούν:

Η μικρή Ελένη
κάθεται και κλαίει
γιατί δεν την παίζουν οι φιλενάδες της.
Σήκω απάνω, πλύνε τα μάτια,
Κοίταξε τον ήλιο κι αποχαιρέτησε!

Το κοριτσάκι, τότε, που κάνει την Ελένη, πλένει δήθεν τα μάτια της και κοιτάζει τον ήλιο κι ύστερα σηκώνεται ξαφνικά και πιάνει μια απ' τις άλλες, που γίνεται εκείνη Ελένη με τη σειρά της.

Αγόρια-κορίτσια από 10 ετών αλλά και μεγάλοι

Καθαυτό κυκλικό (εσωτερικό)

Πανελλήνιο

Οι παίκτες - από 5 ως 10 - κάθονται γύρω-γύρω και βγάζουν έναν αρχηγό, τα πιο μεγάλα απ' τα παιδιά ή τον πιο έξυπνο, ανάμεσα στους μεγάλους. Καθένας απ' τους παίκτες παίρνει έναν αριθμό. Αυτό γίνεται κατά 2 τρόπους: Ή εκείνος που κάθεται στ' αριστερά του αρχηγού, παίρνει τον αριθμό 1 κι ο διπλάνός του το 2 κι έτσι ως το τέλος, ή ο καθένας παίρνει όποιο αριθμό του αρέσει, που δεν πρέπει όμως να είναι μεγαλύτερος, απ' όσα είναι στο σύνολό τους τα παιδιά. Έτσι π.χ. αν τα παιδιά είναι 8, δεν πρέπει κανείς να πάρει τον αριθμό 10. Κάθε παίκτης πρέπει να θυμάται καλά τον αριθμό του, γιατί απ' αυτό θα εξαρτηθεί αν θα κερδίσει ή θα χάσει.

Πρώτος μιλάει ο αρχηγός και λέει:

- Έχω μια κολοκυθιά που κάνει 3 (π.χ.) κολοκυθιά!

Μόλις αναφέρει αυτόν τον αριθμό, εκείνος που έχει το 3, πρέπει αμέσως να σηκωθεί και να πει:

- Και γιατί να κάνει τρία;
- Και πόσα θέλεις να κάνει; Ρωτάει ο αρχηγός.
- Να κάνει (π.χ.) πέντε.

Μόλις ακούσει τον αριθμό του εκείνος που έχει το πέντε, πρέπει αμέσως να σηκωθεί και να πει: «Και γιατί να κάνει πέντε;» και το παιχνίδι συνεχίζεται μ' αυτόν τον τρόπο.

Αν κανείς ακούσει τον αριθμό του και δεν σηκωθεί ή σηκωθεί ακούγοντας τον αριθμό που έχει άλλος ή πει ανύπαρκτο αριθμό (π.χ. το 12 αν είναι 10 τα παιδιά), τότε χάνει και πρέπει να δώσει ενέχυρο. Αυτό το ενέχυρο πρέπει να είναι κάτι το ατομικό του, π.χ. το μαντίλι του, το βραχιόλι του... Όλα αυτά ο αρχηγός τα βάζει κατά μέρος και τα σκεπάζει μ' ένα μαντίλι ή μ' ένα κομμάτι ύφασμα. Όταν τελειώσει το παιχνίδι, ο αρχηγός βάζει το χέρι του κάτω απ' το μαντίλι, τραβάει ένα-ένα τα ενέχυρα και φωνάζει:

- Κι αυτός εδώ, τι πρέπει να κάνει;

Οι άλλοι, όλοι μαζί, φωνάζουν.

- Να λαλήσει σαν πετεινός ή να γκαρίζει σαν γαϊδούρι ή να περπατήσει με τα τέσσερα, ή ό,τι άλλο σοφιστούν.

Την τιμωρία αυτή, πρέπει ο τιμωρημένος να τη δεχτεί με κέφι και να κάνει τους άλλους να γελάσουν.

Σε μια παραλλαγή, ο αρχηγός δεν περιμένει να τελειώσει το παιχνίδι για να επιβάλλει τις τιμωρίες, αλλά μόλις κάνει κάποιος ένα λάθος, τον βάζουν αμέσως να εκτελέσει την τιμωρία του.

Σε μια άλλη παραλλαγή απ' την Ήπειρο, στη μέση του κύκλου στήνουν μια βαριά πέτρα και όποιος κάνει λάθος, σηκώνεται αμέσως, σηκώνει την πέτρα και τη βραστάει στους ώμους του ως το τέλος του παιχνιδιού, εκτός αν λαθευτεί κανένας άλλος και τότε πηγαίνει εκείνος και παίρνει την πέτρα κι ο πρώτος ξαναγυρίζει στη θέση του.

ΤΥΦΛΟΜΥΣΤΑ (ΤΥΦΛΟΠΑΝΙ)

Ένα παιδί τα φυλάει δένοντας τα μάτια του με ένα μαντίλι. Τα υπόλοιπα κινούνται γύρω του αγγιζοντάς το και το παιδί που τα φυλάει προσπαθεί να πιάσει κάποιον. Όταν το καταφέρει, ψηλαφώντας με τα δάχτυλά του θα πρέπει να μαντέψει ποιο παιδί έχει πιάσει, φωνάζοντας το όνομά του. Αν δεν το καταφέρει, τα υπόλοιπα φωνάζουν "όχι" και το παιδί που πιάστηκε ελευθερώνεται και το παιχνίδι συνεχίζεται. Αν το παιδί που πιάστηκε αναγνωριστεί, τότε τα υπόλοιπα παιδιά φωνάζουν "ναι" και το παιδί που αναγνωρίστηκε δένει τα μάτια του και τα φυλάει και το παιχνίδι ξαναρχίζει.

Αγόρια-κορίτσια 8-15 ετών

Πανελλήνιο

Το παιχνίδι αυτό είναι αρχαιότατο και το όνομά του ήταν «κολλαβίζειν» και αναφέρεται και στο «κατά Λουκάν Ευαγγέλιο κβ' 66».

Βάζουν κλήρο για να δουν ποιος θα τα φυλάει. Εκείνος, που θα του πέσει ο κλήρος, κάθεται σ' ένα σκαμνί ή στέκει σκυφτός και βάζει το δεξί του χέρι κάτω απ' την αριστερή μασχάλη του, κρατώντας την παλάμη ανοιχτή προς τα πάνω, ενώ με το αριστερό του χέρι κρατάει κλειστά τα μάτια του. Οι άλλοι παίκτες στέκονται προς τα αριστερά του κι ένας απ' αυτούς τον πλησιάζει και του κτυπά την ανοιχτή παλάμη κι ύστερα απομακρύνεται, τρέχοντας μαζί με τους άλλους, που όλοι χοροπηδούν γύρω του και στριφογυρίζουν το δάχτυλό τους φωνάζοντας: «Μπιτζζί!», όπως κάνει η μέλισσα. Αυτός που τα φυλάει, πρέπει να μαντέψει ποιος τον κτύπησε. Αν τον ανακαλύψει, τότε αυτός παίρνει τη θέση του, ειδική το παιχνίδι συνεχίζεται κατά τον ίδιο τρόπο.

Αγόρια-κορίτσια 10-14 ετών
περίχωρα

[Αθήνα](#) και

Παίζεται από 2 ή περισσότερα παιδιά ή από 2 ομάδες παιδιών, όταν τα παιδιά είναι από 4 και πάνω. Κάθε παιδί διαλέγει την πέτρα του, που πρέπει να είναι πλακέ και ελαφριά.

Χαράζουν στο χώμα ή ζωγραφίζουν στο πεζοδρόμιο ή στην αυλή με κιμωλία το σχήμα του κουτσού και αριθμούν τα τετράγωνα. Η επάνω διάμετρος πρέπει να έχει τόσο πλάτος, ώστε να μπορεί να σταθεί ένα παιδί με τεντωμένα τα δυο του πόδια, δηλ. περίπου 80 πόντους. Ανάλογα πρέπει να είναι τα υπόλοιπα τετράγωνα. Ορίζουν ένα σημάδι και κάθε παιδί ρίχνει την πέτρα του στο σημάδι. Όποιος η πέτρα πάει μακρύτερα, εκείνο θα παίξει πρώτο. Ύστερα αρχίζει το παιχνίδι κι όποιο παιδί παίξει πρώτο, πετάει την πέτρα του στο πρώτο τετράγωνο, από μια απόσταση ως 3 βήματα περίπου. Αν τυχόν η πέτρα πέσει είτε έξω από το τετράγωνο είτε πάνω στη γραμμή, τότε το παιδί χάνει τη σειρά του και πρέπει να περιμένει να παίξουν όλοι οι άλλοι για να ξαναρίξει. Αν πέσει μέσα στο τετράγωνο, τότε πηδάει κι αυτό μέσα, πατώντας μόνο στο δεξί πόδι και μ' αυτό σπρώχνει την πέτρα στο επόμενο τετράγωνο. Όταν φτάσει στο τρίτο, τότε κάνει το λεγόμενο γεφυράκι, δηλ. σπρώχνει την πέτρα πάνω στη γραμμή, που είναι ανάμεσα στα 2 τετράγωνα του (4) και πατάει με τα 2 πόδια. Κατόπιν στριζέει πάλι στο δεξί πόδι και σπρώχνει την πέτρα στο πέμπτο τετράγωνο κι από εκεί στο κεντρικό τετράγωνο του (6), οπότε κάνει πάλι το γεφυράκι, έχοντας την πέτρα στο μεσιανό τετράγωνο και πατώντας με τα 2 πόδια του στα δυο ακριανά. Αμέσως μετά κάνει μεταβολή πηδώντας και τότε έχει το δικαίωμα είτε να κάνει πάλι το γεφυράκι και να σπρώξει την πέτρα με το κουτσό στο πέμπτο τετράγωνο είτε να σκύψει και να την πιάσει με το χέρι και να την πετάξει στο πέμπτο τετράγωνο.

Συνεχίζει ύστερα το κουτσό και γυρίζει πίσω βγάζοντας την πέτρα έξω. Έρχεται κατόπιν η σειρά από τα άλλα παιδιά να κάνουν τον πρώτο γύρο.

Ο δεύτερος γύρος λέγεται Τουβλάκι, γιατί όλη η διαδρομή γίνεται τοποθετώντας ένα σπασμένο τουβλάκι στη ράχη του ποδιού και πηδώντας ελαφρά από ένα τετράγωνο στο άλλο, έτσι ώστε να μην πέσει το τουβλάκι κάτω.

Ο τρίτος γύρος λέγεται Πλάτη. Σ' αυτόν ο παίκτης τοποθετεί την πέτρα του επάνω στην πλάτη του και πηδάει από το ένα τετράγωνο στο άλλο κουτσός πάντα και σκύβοντας για να μην πέσει η πέτρα του χάμω.

Ο τέταρτος γύρος είναι το Χεράκι. Σ' αυτόν η πέτρα τοποθετείται πάνω στη ράχη του αριστερού χεριού και ο παίκτης πρέπει να κάνει όλη τη διαδρομή πηδηχτά, προσέχοντας να μην του πέσει η πέτρα. Στην επιστροφή, καθώς θα κάνει τη μεταβολή πηδηχτά στο έκτο τετράγωνο, πετάει και την πέτρα ψηλά, γυρίζοντας το χέρι του και κατά την επιστροφή την κρατάει πια στην τεντωμένη παλάμη του.

Ο πέμπτος και τελευταίος γύρος είναι το Τυφλό. Ο παίκτης τοποθετεί την πέτρα πάνω στο κούτελό του και γέρνει το κεφάλι του κατά πίσω, προσέχοντας να μην πέσει η πέτρα. Έτσι κάνει όλη τη διαδρομή, χωρίς να βλέπει που πατάει και προσέχοντας να μην πατήσει στη γραμμή ή να μη βγει έξω από τα τετράγωνα, αλλιώς καίγεται και ξαναρχίζει.

Όταν τα παιδιά παίζουν ομαδικά, νικάει εκείνη η ομάδα που οι παίκτες της έχουν καεί τις λιγότερες φορές.

Πανελλήνιο

Παραδοσιακά είναι ένα [παιχνίδι](#), κυρίως γι' αγόρια 12-15 ετών, αλλά μπορούν να το παίξουν και κορίτσια. Έχει πολύ αυστηρούς κανόνες, που οι παίκτες πρέπει να τους κρατούν με κάθε τρόπο.

Τα παιδιά, 8 ως 14 τον αριθμό, χωρίζονται σε 2 ομάδες και κάθε ομάδα έχει τη μάνα της. Κάθε ομάδα διαλέγει την περιοχή της, σε 100 με 150 βήματα απόσταση από την άλλη και στο κέντρο είναι η αμπάριζα ή η Μανή, κατά την [ποντιακή](#) παραλλαγή, που αποτελείται από ένα σωρό, καμωμένο με τα πανωφόρια των παιδιών ή τα σακάκια τους ή ένα δέντρο, αν υπάρχει σ' αυτόν το χώρο. Γύρω απ' την αμπάριζα, κάθε ομάδα χαράζει έναν κύκλο, με περιφέρεια 3 ως 4 μέτρων και εκεί θα φυλάγονται τα σκλαβάκια. Εμπρός από τον κύκλο αυτό, σε μια απόσταση 5 βημάτων, κάθε ομάδα χαράζει μια ίσια γραμμή, που δείχνει τα σύνορα της περιοχής της.

Την αρχή του παιχνιδιού την κάνει ένας, ο πιο σερπετός από τους παίκτες της ομάδας Α, που προχωρεί προς τη γραμμή κι αρχίζει να κοροϊδεύει και να ειρωνεύεται τους αντιπάλους του. Τότε ο αρχηγός, η μάνα της αντίθετης ομάδας δίνει την εντολή σ' έναν απ' τους δικούς της, να τον κυνηγήσει και να πιάσει τον αιχμάλωτο. Κανείς δεν έχει δικαίωμα να κυνηγήσει και να πιάσει τον αντίπαλο του, παρά μονάχα έξω από την περιοχή του και μονάχα αν έχει βγει ύστερα απ' αυτόν. Αν ο αντίπαλος της ομάδας Α γυρίσει πίσω στην περιοχή του χωρίς να πιαστεί, τότε αυτός που τον κυνηγάει, δεν έχει δικαίωμα να μείνει στην ελεύθερη περιοχή, αλλά πρέπει να γυρίσει ξανά στο στρατόπεδό του και να πάρει «φωτιά» ή να πιάσει «αμπάριζα». Φωνάζει τότε: «Παίρνω αμπάριζα και βγαίνω» και τότε χτυπάει την αμπάριζα και βγαίνει πάλι έξω. Εντωμεταξύ κι άλλοι παίκτες της ομάδας Α και της Β έχουν βγει και κυνηγιούνται. Αν κανείς φτάσει τον αντίπαλό του και τον αγγίξει, έστω και με τα δάχτυλα, και φωνάζει: «Σ' έπιασα», τότε αυτός θεωρείται αιχμάλωτος και οδηγείται με θριαμβευτικές κραυγές στο στρατόπεδο των αιχμαλώτων του αντιπάλου, δηλ. στον κύκλο που είναι χαραγμένος γύρω από την αμπάριζα, και δεν επιτρέπεται να φύγει μόνος του. Ωστόσο αν κάποιος από τη δική του ομάδα καταφέρει να χωθεί μέσα στο εχθρικό στρατόπεδο και χτυπήσει έναν από τους αιχμαλώτους, τον ελευθερώνει. Δε μπορεί όμως να ελευθερώσει παρά μονάχα ένα σε κάθε έξοδό του. Αν κανείς από τους παίκτες είτε κατά λάθος είτε για να γλιτώσει έναν από τους δικούς του, βγει από την περιοχή του παιχνιδιού, που σχηματίζει γύρω γύρω ένα τετράγωνο, τότε θεωρείται λιποτάκτης και οδηγείται στο στρατόπεδο αιχμαλώτων του αντιπάλου.

Οι αρχηγοί των ομάδων δεν παίρνουν μέρος στο παιχνίδι, γιατί αν τυχόν συλληφθεί ένας αρχηγός, τότε χάνει ολόκληρη η ομάδα του το παιχνίδι. Αντίθετα, αν ο αρχηγός της αντίπαλης ομάδας καταφέρει να εισχωρήσει στην περιοχή του εχθρού και χτυπήσει την αμπάριζα, τότε κερδίζει ολόκληρη η ομάδα. Φωνάζει, τότε, «Έπιασα την αμπάριζα» και το παιχνίδι θεωρείται τελειωμένο. Κανονικά το παιχνίδι συνεχίζεται έως ότου η μια ομάδα χάσει τόσους παίκτες, ώστε να μη μπορεί πια να συνεχίσει. Οι νικητές, τότε, κάθονται καθαλκικευτά στη ράχη των νικημένων και κάνουν έτσι τη βόλτα όλης της περιοχής, περιγελώντας τους αντιπάλους.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ένα παιδί κάθεται κάπου ψηλά και κάνει το βασιλιά. ^{ΒΑΣΙΛΙΑΣ} Τα υπόλοιπα κάνουν μία ομάδα μπροστά του και ρωτούν: -Βασιλιά, βασιλιά με τα δώδεκα σπαθιά, τι δουλειά; -Τεμπελιά! Απαντά ο βασιλιάς. Κατόπιν τα παιδιά συνεννοούνται μεταξύ τους κρυφά από το βασιλιά και παριστάνουν όλα χωρίς να μιλούν, ότι κάνουν μία δουλειά (παντομίμα) π.χ. ότι θερίζουν, ότι πατούν τα σταφύλια, ότι ζυμώνουν, ότι φουρνίζουν το ψωμί, ότι μαγειρεύουν.... Ταυτόχρονα ρωτούν πάλι: -Βασιλιά, βασιλιά με τα δώδεκα σπαθιά, τι δουλειά; Ο βασιλιάς πρέπει να μαντέψει τι δουλειά κάνουν τα παιδιά.

Αν δεν το μαντέψει, τα παιδιά φωνάζουν "όχι!" και συνεχίζουν μέχρι να το βρει. Όταν τελικά ο βασιλιάς μαντέψει, τι δουλειά κάνουν, τότε τα παιδιά φωνάζουν "ναι" και σκορπίζουν τρέχοντας. Ο βασιλιάς τότε πρέπει να πιάσει ένα παιδί κυνηγώντας το, για να τα φυλάξει βασιλιάς. Έτσι το παιχνίδι συνεχίζεται.